

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemán veljá: Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za en mesec 1 gl. 40 kr.
V administraciji prejemán veljá: Za celo leto 12 gl., za pol leta 6 gl., za četrt leta 3 gl., za en mesec 1 gl. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in veljá trisopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 251.

V Ljubljani, v sredo 31. oktobra 1888.

Letnik XVI.

Vabilo na naročbo.

„SLOVENEK“,

edini katol.-konservativni slovenski dnevnik s prilogo „Domoljub“ vred

veljá za Ljubljano pri opravništvu ali v „Katol. Bukvarni“ prejemán:

Za celo leto predplačan 12 gl.

„ pol leta 6 „

„ četrt leta 3 „

„ jeden mesec 1 „

Za pošiljanje na dom se računí 10 kr. več na mesec.

Po pošti prejemán za vse avstrijske dežele pa veljá:

Za celo leto predplačan 15 gl. — kr.

„ pol leta 8 „ — „

„ četrt leta 4 „ — „

„ jeden mesec 1 „ 40 „

Naročuje se lahko vsak dan, a list se dobi še-le z dnem naročbe.

Novim naročnikom moremo postreči še z vsemi izišlimi številkami. „DOMOLJUBA“.

Vredništvo in opravništvo „Slovenca“ in „Domoljuba“.

Državni zbor.

Z Dunaja, 30. oktobra.

Interpelacije.

V današnji seji se je tudi desnica oglasila z neko interpelacijo, ki bode zlasti zanimala naše južnoslovenske dežele. Poslanca Vitezič in Nabergoj sta s svojimi tovariši predsedništvu izročila interpelacijo do ministerskega predsednika kot voditelja notranjega ministerstva zaradi vrednika „Naše Sloge“ g. Mateja Mandiča, ki je bil nedavno od porotne sodnije v Trstu zaradi žaljenja časti obsojen na 150 gl. globe. Policija tržaška dala je omenjenemu vredniku spričevalo, v katerem trdi, da je „Naša Sloga“ glasilo Strossmayerja, čigar delovanje državi ni na korist, da dobiva „Naša Sloga“ vnanjo podporo, katere vir ni težko uganiti itd. itd. Ker je

Mandič predsednik delavskega društva in podpredsednik društva „Edinost“, sumničenje njegove osebe posredno zadeva tudi omenjeni patrijotični društvi, zato naši poslanci vprašajo ministra, mu je li ta zadeva znana in kakošno zadostilo hoče dati njim, ki jih je policija tako hudo žalila? Interpelacijo samo Vam pošljem, kakor hitro dobim njen prepis, ker je vredna, da jo objavite celo.

Za Slovence v Trstu bila je pa današnja seja še zaradi neke druge interpelacije znamenita. Naučni minister je namreč odgovarjal na lansko interpelacijo poslanca Nabergoja zaradi slovenske ljudske šole v Trstu, oziroma zaradi dotične vloge društva „Edinost“. Tržaški magistrat se je namreč branil napraviti slovensko ljudsko šolo v Trstu. Društvo „Edinost“ se je vsled tega pritožilo pri cesarskem namestništvu, ki je pa to pritožbo zavrglo. Naposled se je obrnilo do naučnega ministerstva, ki mu pa tudi ni prav dalo, ker se ni izkazalo, da bi bilo za to pritožbo pooblaščno od slovenskih starišev. Kakor je minister naznanil, vložilo je društvo „Edinost“ zoper to razsodbo pritožbo pri upravnem sodišču, katero je tožbo 12. oktobra poslalo ministerstvu, da napravi svoj protigovor. Konečno minister zagotavlja, da sam od sebe ne more tržaškemu magistratu zaukazovati napravo slovenskih ljudskih šol, da bode pa to storil, kakor hitro se slovenski stariši po postavnem potu obrnejo do ministerstva in se dokažejo postavni pogoji. Tudi to interpelacijo vam pošljem v prepisu.

Minister Gautsch odgovarjal je pa danes še na dve drugi interpelaciji, katerih ena je zadevala krškega kneza in škofa dr. Kahna, oziroma deško semenišče, katero hoče zidati s pomočjo cerkvenih denarjev. Levičarji so se silno hudovali nad tako porabo cerkvenega premoženja in ministra že v zadnjem zasedanju vprašali, hoče li paziti, da se cerkveni denar ne bo na taki način zapravljaj? Minister je danes na to interpelacijo odgovarjal, da je na Koroškem toliko pomanjkanje duhovnov, kakor nikjer drugje ne, in da ima škof prav, ako skrbi, da dobi potrebnih dušnih pastirjev. To hoče doseči

z ustanovo deškega semenišča; ker tridentinski cerkveni zbor priporoča taka semenišča, je to gotovo cerkvena zadeva, za katero se sme rabiti tudi cerkveno premoženje. Zaradi te porabe se je škof obrnil do vlade, s katero se ravno sedaj vrše potrebne razprave. Oskrbovanje cerkvenega premoženja je vrejeno in z ozirom na ta slučaj ni treba nobenega novega zakona, ker se bode reč prav lahko rešila po obstoječih pravilih.

Tretja danes rešena interpelacija je zadevala pouk v zobarstvu na vseučilišjih. Minister je v tej zadevi na vprašanje poslanca Roserja odgovarjal, da se bode na vseh vseučilišjih poučevalo tudi v tej stroki in da so za dunajsko vseučilišče najeti že dotični prostori.

Nova podpredsednika.

Po prisegi vnovič izvoljenega poljskega poslanca Levakovskega, ki se je bil pred nekaterimi meseci poslanstvu odpovedal, in razdelitvi došlih vlog, vršila se je volitev prvega podpredsednika. Oddanih je bilo 274 listkov, katerih se je 244 glasilo za viteza Chlumeckega, dosedanjega družega podpredsednika. Eden glas je dobil poslanec Zeithammer, 29 listkov pa je bilo praznih. Vitez Chlumecky se med živahnim odobravanjem preseli na sedež prvega podpredsednika ter se zbornici zahvali za skazano mu zaupanje in zagotavlja, da bode vestno podpiral g. predsednika in da ga bo pri izvrševanju njegovega posla vsigdar vodila nepristranost in skrb za čast visoke zbornice.

Ker je bilo po izvolitvi Chlumeckega izprazneno mesto družega podpredsednika, predlagal je baron Romaszkan, naj se precej danes voli tudi drugi podpredsednik, dasiravno ta volitev ni bila na dnevnem redu. Zbornica pritrđi temu predlogu in voli družega podpredsednika, za katerega je bilo oddanih 258 glasovnic; 238 glasov je dobil poslanec Zeithammer, ki je vsled tega tudi izvoljen. Mattuš je dobil 3, Grégr 1 glas, 16 listkov je bilo praznih. Tudi Zeithammerjeva izvolitev je vzbudila živahno odobravanje, ki se je ponavljalo, ko je

LISTEK.

Na planinskem grobju.

Po gorah in planinah se vse že pripravlja k zimskemu spanju. Oster mraz morí zelenje, pobelil je prvi sneg vrhove gorá in z drevja se vsipa rumeno listje. Pridne, marljive roke naših planšaric grabijo je za steljo, in tudi ž njim zakrpavajo in maše ljuknaste kočje.

Vse se pripravlja za zimo. Ko se prikažejo listopadove megle in zapade sneg, zaspi v njem vse gorsko in planinsko življenje, a ž njim tudi kočje. Zdaj je še čas, da se poslovimo pri tem ali onem sosedu in prijatelju. Predno zapade prvi sneg, napoti se naš gorjanec ali planinec k oddaljenemu prijatelju in mu dá: „Vidiš, prijatelj, moral sem te obiskati; ko nastane zima, še časih v cerkev ne bomo mogli, moral sem te še enkrat videti, kajti do pomladi, Bog vé, kaj se z nami zgodi.“

In s takimi čuti prihaja naš planinec še pred zimo na grobje! Vseh vernih duš dan, kdor le more, pride v cerkev in na grobje svojih ranjelih. Zdaj je še poznati ta grobe, tu in tam zeleni še

kaka planinska bilka, poganja svoj cvet. Zdaj je še možno poklekniti na grob, prekrižati ga s tremi križci in pomoliti; ko pa pade sneg, snežinke zaplešejo pred oknom planinske kočje, plazovi narastejo, grobi so pokriti s sneženo odejo. Predno to otaja pomladanje solnce, kdó vé, kaj se vse pripetí! Kdo vé, ne bode li njemu, ki je sem prišel, da pomoli in obiše svoje tu počivajoče, ne bode li kmalu i njemu v tej zmrzneli, s snegom pokriti grudi tik tega groba grobokop postljaj k zadnjemu počitku!

Vseh vernih duš dan se planinci poslové od svojih ljubih.

Jemljó slovó priprosto — ne da bi to javno kazali. Majheno grobje okoli male cerkvice na planinah ne blesti v daljavo raznobojnih svetilk. Tu brlé samo male, skromne lučice. Dosti je, da sveti na grobu in té osvetljeva, ki poleg njega molijo. Več ne premorejo na gorah in planinah! Toda ta mala lučica, ta skromna lojeva sveča često osvetljuje — mnogo!

Tám-le mali grobek — poleg njega stojita mož in žena. Kako sta bila še srečna lani. Da, lani, ko je burja ledena piskala pri oknih, ko je snežilo, da se je kar temnilo, kako sta bila še srečna! Temoto preganjal jima je ljubki smeh ma-

lega deteta. O kako bode zdaj prazno v tej koči, ko bode razsajal vihar in se zopet stemní. Ne čudite se torej, ako imata ona dva pri grobu solzé v očeh!

A ondi-le zopet kópa sirot; prišli so, da se poslové s stariši — in sami med seboj. Zdaj se še vidijo — toda potem? Za sirote skrbé občine. — Širotek na gorah mora pa od hiše do hiše! Jeden teden je tu, drugi teden zopet drugje. In kjer jih je več, odberó se starejši, da pasejo živino ali pa služijo. Zdaj so zadnjikrat vkupe. Ni čuda, da ne morejo od tega groba! Podobni so kupčku listja na grobu svojih starišev — veter pihne, in listje se razleti. Tudi te sirote se razidejo, in kdó vé, kdaj se bodo zopet videli?

Zopet tam-le pri drugem grobu stoji oseba. Medla luč osvetljeva priprost a ginljiv napis. Ta grob krije ljubljenegega soproga in nad njim plače zdaj vdova. Kako sta bila oba srečna! Necega dné — bila je kruta zima — v koči ni bilo drv, mož se napoti zjutraj v gozd in ni ga bilo več nazaj. Žena gré ga iskat, a nikjer ga ne najde; — našli so ga pozneje zmrzlega pod visoko jelko. Žena ostala je sama v koči.

Na tího grobišče stopil je tudi mož, resnega

novo izvoljeni podpredsednik prevzel sedež in zagotavljal, da bo tudi on svoj posel opravljaj z najstrogejšo pravicoljubnostjo.

Razmere v dunajski bolnišnici.

Ob eni popoldne se je nadaljevala razprava o predlogu poslanca Pernerstorferja glede razmer v dunajski bolnišnici. Grof Hohenwart se je izbrisal izmed govornikov, ker Pernerstorfer ne zahteva več posebnega odseka za preiskavo dotičnih zapisnikov, ampak reč izroča budgetnemu odseku. Namesto njega bo poslanec Pscheiden izrekel pomisleke zoper Pernerstorferjev predlog in levici naznanil, da desnica ne bo zanj glasovala. Ko to pišem, govori ravno o dolžnosti duhevnikov v bolnišnici, ki morajo umirajoče s sv. zakramenti pripravljati za zadnjo uro. Tudi priporoča, naj se postrežba v bolnišnici izroči usmiljenim sestram, ki so najboljše postrežnice, kar priznavajo celó največi nasprotniki. Pred njim govoril je Schönererjev naslednik župnik Eichhorn, ki je tudi priporočal postrežbo usmiljenih sester. Za njim sta oglašena še Fürnkranz in Pernerstorfer. Kakor se kaže, tudi danes ne bo rešen celi dnevni red.

Prihodnja seja bo jutri, ker bo v petek spomin vernih duš.

Govor poslanca Kluna

v XVI. seji deželnega zbora, 20. septembra t. l., o gimnaziji v Kranji.

Slavni zbor! Predno se spuščam v meritorično razpravo o predlogu, kateri nam podaja upravni odsek, zdi se mi potrebno očitno zavrniti neki napad na čast posameznih gospodov poslancev, kakor tudi na čast slavnega zbora. Nekemu se je zljubilo naše poslance, ki so se potegovali za obstanek kranjske gimnazije, pred svetom grditi z neosnovanim naltolcevanjem, da so govorili za to le na videz, da bi bili slepili prebivalstvo kranjskega mesta in gorenjskih občin, da pa jim je bilo za obstanek le toliko, kakor za lanski sneg in bi raje imeli drugo gimnazijo v Ljubljani, nego obstanek gimnazije v Kranji. V svojem in svojih tovarišev imenu, ki so me v to pooblastili, moram to sumničenje tukaj zavračati. Kar smo mi delali in sklepali za obstanek kranjske gimnazije, delali in sklepali smo po svojem najboljšem prepričanju in najboljši zavesti, da je kranjska gimnazija naši deželi in našemu ljudstvu potrebna. V tem prepričanju nas niso omajali ne razlogi, s katerimi je gospod naučni minister opravičeval svojo dotično naredbo, ne puhli ugovori, katere smo lani slišali z one strani te visoke zbornice, ker je gospoda menda pozabila, da je pred 10 leti z nami vred priznala potrebo gimnazije v Kranji.

Zelo čudno pa je obnašanje gimnazijskega ravnateljstva kranjskega, katero je hotelo to za nas toliko znamenito vprašanje enkrat za vselej spraviti z dnevnega reda ter je v dopisu z dne 2. aprila t. l. stavilo slavnemu deželnemu šolskemu svetu predlog, naj koncem tega leta zapre spodnjo gimnazijo v Kranji. K sreči naš deželni šolski svet tega predloga ni priporočal slavnemu ministerstvu, ampak je prosil, naj 3. in 4. razred še letos ostaneta.

lica, las osivelih. Možka žalost stiska mu srcé, solza blesti mu na očesi, zamišljeno zré na gomilo, pod katero leži truplo dragega mu prijatelja. Sedevala sta večkrat po trdem delu v prijateljskem pogovoru o letih brezskrbne mladosti, o vojski in miru, slabih in dobrih časih. Sreči sta si olajšavala ter se ločevala k delu za ljubo družino. A prijatelja vzela je smrt, in kmalu morda molijo tudi za tovariša: V miru počivaj!

To je minljivost, ki človeku budí trpke spomine. Zato pa se človek v svoji slabosti podí za sedanostjo. Vara se s spomini na prazno veselje, ki ga je vžival, z upanjem veselja, ki ga ne bo doživel. Lovi se za desko, ki plava na časa burnih valovih, za kratko ped življenja. Toda smrt osvetli kakor zahajajoče solnce vse dekoracije človeškega gledališča, in odpró se vrata v gotovo, a neznano večnost.

Srce človeško je morje želja. Nesrečno je, če se mu ne izpolnijo. In to je ravno nevredno človeka. Čemu človek pričakuje od časa, kar mu more dati le večnost? Obrni oči v zvezdo življenja, ki ti je na potu luč in namen. Veri in upanju podlaga naj bode: Modra in dobra roka Stvarnikova te vódi. Srečen si, če si si v svesti poštenega življenja.

Sicer pa se ne bi čudil, gospoda moja, da je gospod naučni minister odpravil kranjsko gimnazijo, ampak jako čudno bi bilo, ako bi je ne bil odpravil. Leto za letom so prihajala višjim šolskim oblastim poročila, da so profesorji v Kranji zgolj uboge ničle in duševni revčki, s katerimi si ravnateljstvo nič ne more pomagati; da je silno malo zanesljivih dijaških stanovanj, da stariši v najredkejših slučajih podpirajo prizadevanje šole za vzgojo itd. Kdo bi se pri takih okoliščinah čudil, da je pri vladi obveljala misel, da je kranjska gimnazija najslabša gimnazija v celi Avstriji, in da je gospod minister, misleč nekoliko srednjih šol odpraviti, v prvi vrsti segel po gimnaziji v Kranji. Napravite novo gimnazijo v Ljubljani, pošiljajte taka poročila višji šolski oblasti, kakor so dohajala o gimnaziji kranjski, in kmalu jo doleti enaka osoda, ko je po krivem doletela gimnazija v Kranji.

(Dalje prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 31. oktobra.

Notranje dežele.

Novi *gališki* namestnik, grof Badeni, je nastopil svojo službo dné 28. t. m. V Lvovu so ga slovesno vsprejeli oblastnije, župan, mestni svet in škof z duhovščino.

„N. A. Ztg.“ pravi, da bo bodoči *moravski* namestnik doseđanji tirolski namestnik baron Widmann, namestnik tirolski pa bo postal sekejski načelnik v naučnem ministerstvu, grof Enzenberg. „W. A. Ztg.“ navadno v takih zadevah ni posebno zanesljiva.

Srbsko akademsko društvo „Zora“ na Dunaji je imelo minolo soboto zborovanje, pri kojem se je predlagalo, naj se pošlje belgrajski akademiji izjava, da protestuje srbska omladina zoper način, kako se je ločil kraljev zakon. Razprava o tem je bila jako živahna ter jo je kot politično prepovedal redarstveni komisar. Konečno je celó razpustil shod zaradi napitnice Miletiču.

Vnanje države.

Srbska revizijska komisija se bo sešla dné 3. novembra. Kralj jo bo otvoril s prestolnim govorom ter bo prvi seji osebno predsedoval. — Veliko pozornost obračajo na-se tako zvani „nazarenci“ ali „novoverniki“. Ta verska družba je jako razširjena ter državam osobito zaradi tega nevarna, ker njena pravila prepovedujejo privržencem nositi orožje, torej tudi opravljati vojaško službo. Srbske oblastnije so odvedle v zapor že mnogo članov tega razkola na podlagi postavne določbe, ki zadeva tajna zborovanja in društva.

Bolgarsko sobranje se bo po trditvi „Svobode“ posvetovalo o vprašanju, kako bi se moglo doseči, da se potrdi Ferdinand kot knez. — V pravdi zoper barona Hirscha, oziroma otomansko banko, koji je odstopil prvi svoje pravice do železnice mej Belovo in Vakarelom, so belovski kmetje zmagali v prvi in drugi stopnji. Banka se hoče pritožiti tudi pri kasacijskem dvoru, a tudi tukaj ne bo opravila ničesa. Nedvojnja je pravica kmetov, kojim so se vzela zemljišča pri gradnji železnice, a se jim ni za to povrnila škoda.

Bolgarsko uradno in poluuradno časopisje je potihnilo gledé *makedonskega* vprašanja, tem bolj pa kričé sedaj turški in srbski listi, ki trdijo, da je v Makedoniji le malo Bolgarov in še ti bivajo raztreseno. Vendar pa priznava srbski „Borac“, da vodi pot v Makedonijo skozi Sofijo. Na to dobro odgovarja „Plovdiv“, pisoč: „Toda predno se pride v Sofijo, treba je iti mimo — Slivnice.“ Srbi to menda dobro razumejo.

„Daily Telegraph“ poroča iz *ruske* prestolnice: Minister notranjih zadev je dobil od ministra carskega dvora brzojavko, iz koje je razvidno, da je car v Kutajsu z veliko silo ušel iz smrtné nevarnosti. Pred njegovim prihodom v Kutajs (Transkavkazija) so namreč zgrabili nekega kot častnik oblečenega kozaka, pri kojem so našli dinamitne bombe. Ta kozak je član južnoruske vstajne zveze ter mu je bilo naročeno, naj umori carja. Ni se ustavljal, ko so ga peljali v zapor, toda tje prišedši se je hotel zastropiti, kar pa so mu zabranili. — Wolfsovo izvestje preklicuje to vest kot izmišljeno.

Graja *nemškega* cesarja je jako poparila berlinske mestne očete ter se še niso oddahnili velikega strahú. Prišedši domov, se niso več natanko spominjali cesarjevih besed. Zaradi tega so pismeno prosili načelnika civilnega ministerstva, Lucanusa, ki je bil pri sprejemu navzoč, naj magistratu določno poroča cesarjevo željo in posebno naznani, katero družinsko zadevo je menil cesar. Nemci imajo poleg svojega „strahú božjega“ tudi — debelo kožo.

Kakor trdi „Intransigeant“, prepovedal je pariški vojaški gubernator *francoskim* častnikom, da se ne smejo vdeležiti ženitovanjske svečanosti Boulangerjeve hčere.

Italijanski uradni list sklicuje senat v dan 8. novembra k posvetovanju o novem kazenskem

zakoniku. — Starosta senatorjev, grof Castagnetto, je umrl v starosti 85 let. „Osservatore Romano“ ga imenuje najplemenitejšega posvetnega Italijana. Vdeleževal se je senatnih zborovanj, dokler so se ta vršila v Turinu in Florenciji, ko pa se je preselil senat v Rim, pretrgal je Castagnetto svoje javno delovanje; le enkrat se je še oglasil pred nekajimi meseci, ko je senatorje pismeno rotíl, naj ne potrdijo novega kazenskega zakonika.

Izvirni dopisi.

Iz Šenčurja, 26. okt. Da lepa, dolga vas v ravnem polji, Šenčur pri Kranji, ne bode ostal brez proslave cesarske štiridesetletnice, to si je gotovo že marsikdo mislil, ali, da se bode ta slavnost tako veličastno vršila, tega se ni nikdo nadejal.

Nekaj dni poprej so se že delale priprave. Torek, 23. oktobra, pa je bil določen v dan slavnosti za vso šenčursko faro. Na predvečer se je pripeljala na dveh vozeh mengeška godba, ki je ta večer in drugi dan prav pridno in dobro igrala. Ob sedmih zvečer se zalesketajo okna v obilnem žaru. Najbolj se odlikujejo z razsvetljavo župni dom, Golobova hiša, pošta, šola in kapelanija. To so hiše, ki stoje ob velikem trgu pred cerkvijo. Ljudstvo prebira umetno izrezane transparente in občuduje krasne lampijone, obešene med zelenimi vencí po hišah. Na trgu vibra iznad mogočne zelene piramide cesarska zastava in spredaj na podstavku iz smerečja troje drugih zastav. Poleg tega stoji dolga vrsta mlajev ob cesti z raznimi prapori. Ko zadané prvi glasovi godbe pred župno hišo, že mrgoli polno občinstva, ki spremlja potem godce po vseh delih vasi. Spredaj jaha neki Šenčurjan na čilem konji s krasno slovensko zastavo v roci in zadej delajo čarovito svetlo morje dečki z lampijoni in lučmi na palicah. Grom topičev odmeva, v zrak vršéé rakete in v bengaličnem ognji se žaré vse hiše ob trgu. Res lep večer, kakoršnega ne pomni Šenčur. Drugi dan zjutraj je budnica, najprej s pritrkovanjem zvonov in potem z godbo po vasi.

Ob 3/4 9. uro se sprejmó gosti iz Kranja. Nad 400 otrok iz treh šol šenčurske fare je postavljenih v red ob obeh straneh ceste od cerkve do konca vasi. Iz prvega voza izstopita g. c. kr. okr. glavar Merk in č. g. dekan Mežnarec, iz drugega pa gg. c. kr. sodnik Staré in c. kr. inženir Žužek, vsi v uniformi. Prva dva prejmeta od dveh belo oblečenih deklet krasna šopka. Po opravljenih molitvah v ozaljšani cerkvi najprej č. g. dekan blagoslovi novo šolo. Nato se vrstijo razni govori v šoli, kjer posebno čvrsto č. g. župnik Martin Povše razloži pomen šole in g. c. kr. okr. glavar v krepkih besedah označi pomen slavnosti ter h sklepu še g. nadučitelj Jelenec pozdravi navzočo mladino. Začela se je potem velika sv. maša, katero je daroval v farni cerkvi preč. g. dekan Mežnarec. Po sv. maši je bil obed za vso šolsko mladino na trgu pred cerkvijo. Na nalašč napravljenih mizah stojé sklede z raznimi jedili in kupice z vinom. Lahko si misliš, dragi bralec, živahno gibanje, ko je začelo z žlicami rožljati vseh 400 šolskih junakov naenkrat. Pomnili bodo otroci še v poznih letih, kako so o cesarski slavnosti južinali pred cerkvijo sv. Jurija, kot jedna velika družina. V župnem domu se je pa začel banket za odlične povabljené goste. Pokanje topičev in godba sta ves čas poviševala veselje. Godba je posebno izvrstno igrala koračnice, malo več vaje in preciznosti bi jej bilo pa želeti pri igranju naših narodnih pesem. Te pesmi še vedno vžgó v ljudeh plamen navdušenja in oživé družbo, če so godci izurjeni. Med obedom se je poslal udanostni telegram na Njegovo velečastvo. Da se je priredila tako veličastna slavnost, na katero smejo biti Šenčurjani ponosni, gre v prvi vrsti za sluga našemu neutrudljivemu č. g. župniku Povsetu.

Tudi zvonik farne cerkve je dobil te dni spominek na cesarsko slavnost, namreč novo cerkveno uro, katero mu je pripeljal mojster Troha iz Javorja nad Loko. Pokazal je Šenčur s to slavnostjo, da bi zaslužil prištet biti slovenskim trgom. K.

Učiteljska zborovanja.

(Konec.)

Odbor, dobro vedoč, da „šola vzgoja mladino v prave narodnjake, katerim je vera, dom in cesar“ vsikdar sveta, so tudi delovali v tem smislu, ter začel izdajati „Knjižnico za mladino“, ker potreba takih mladinskih spisov se je toliko povdarjala. Odbor se je nadejal, da bode vsak gospod učitelj in sploh vsaka slovenska šola z veseljem segla po zanimivem delcu, kateremu je še cena tako nizka,

a naša nada se je kaj skromno izpolnila, da, skoraj po vodi splavala. — Žal, da tem neugodnostim odbor ne more odpomoči, a kljub temu pa, da se slovstvo med Slovenci sploh le počasi širi, in ker dobra stvar časa potrebuje in nikdar svoje vrednosti ne izgubi, zato smatra odbor za neogibno potrebo to zadevo za nekaj časa odložiti.

Odbor se je tudi s prošnjo obrnil do mestnega zbora, da bi pri zgradbi novega šolskega poslopja tudi na društvo ozir jemal, ter v ta namen 2—3 sobi društvu odločil.

Naročili so se vsi letniki časopisa „Lehrmittel-magazin“. Idejo združenja vseh učiteljskih društev je odbor radostno pozdravi in je tudi taki zvezi pristop naznanil povdarjajoč, da najboljša zveza mej učiteljstvom je literarno delovanje.

„Družba sv. Mohora“ naznanila je odboru smrt prezasluznega borilca za pravično stvar g. Andr. Einspielerja. Odbor izrekel je svoje sožalovanje.

Eukrat v tekočem letu so bili učitelji različnih misli. Eni so mislili, da bo šolstvo čvrsteje napredovalo, ako se bodo duhovniki še bolj za šolstvo zanimali, in se to v postavi izreče, drugi so bili nasprotnega mnenja, bodisi iz tega ali drugega vzroka, kar tukaj nočem pretresovati. Da bi odbor „Slov. učiteljskega društva“ o tem izrazil svoje mnenje, nameraval je sklicati pomnožen odbor na dan 6. marca, a k seji ni došlo za sklepanje postavno število. Druga seja v ta namen sklicana je imela isti vseh, zato se predsednik in tajnik nista hotela izjaviti niti v tem, niti v drugem smislu. Stvar se je po javnih listih razpravljala in vsak se je gotovo na kako stran odločil. — Sicer smo pa v ožjem odboru te misli, da to stvar prepuščamo modrosti in previdnosti naših gg. državnih poslancev, in nam se ne gré v tako kočljivo in politično stvar spuščati, ker nas v to nihče ne sili in ne prosi dajati svete postavodavnim zborom!

Tudi ne kaže v naših okoliščinah kostanj poberati iz žarjave našim nasprotnikom, ki komaj čakajo na to, da bi razdor napravili med slovenskim učiteljstvom!

V seji dne 6. junija odločil je odbor, da napravi v proslavo 40letnega vladanja presvetlega cesarja Frana Josipa I., ako mogoče koj začetkom šole ali mej počitnicami slavnostni koncert s prijaznim sodelovanjem gdč. učiteljic in gg. učiteljev.

V seji dne 13. junija volil se je v ta namen pomnožen odbor in slavnostni odbor „ad hoc“. G. profesor A. Nedvěd bil je tako prijazen, da je prevzel vodstvo tega koncerta. Odboru „ad hoc“ voljenemu se je vsled razposlanega vabila na vdeležbo prijavilo toliko pevskih moči, da je bil odbor, kateri ni nikdar dvomil o iskrenem patriotizmu in vzgledni požrtvovalnosti gg. sotrudnikov, najprijetneje iznenaden. Upajmo, da bode odbor za mnogovrstni trud in prizadevnost, katero si je s tem naložil, zadovoljno odškodovan!

Dalje omenja, da društvo že pohvalno deluje 20 let ter sklene: S temi stvarnimi in kratkimi potezami naslikal bi bil slavni skupščini nekoliko delovanje našega društva za preteklo leto. Ono sicer ni delalo hrupa, kakor ga nikdar ni, a delalo je kakor vsikdar in tako hoče tudi v prihodnje neustrašljivo delati in koristiti narodni šoli v prid slovenski domovini in mogočni Avstriji. To pa povdarja društvo še posebno letos, ko se povsodi slavi 40letno vladanje našega presvetlega cesarja Frana Josipa I., kateri se je umnemu in narodnemu šolstvu vsikdar najmočnejšega zaščitnika pokazal. Odbor tudi zna, da bode kakor vsikdar vsak narodni učitelj gojil ljubezen do omike in do naroda, do domovine ožje in širje, in to ne le z besedami, marveč tudi z vzglednim in z jasnim dejanjem kazal. Potem je nam vsem vspeh in napredek zagotovljen, ako imamo poleg božje pomoči, poguma in vztrajnosti tudi še vladarjevo milost na naši strani. Torej vse za vero, dom in cesarja!

Poročilo tajnikovo odobri se brez ugovora. — Blagajnik gosp. Ivan Tomšič potem poroča o stanju društvene blagajnice, ki je prav ugodno. Udov je 173, dohodkov 255 gl., troškov 142 gl. Brez ugovora vzame se poročilo blagajnikovo na znanje.

Posameznih predlogov ni bilo. Za pregledovalce računov se izvolijo gg.: Janez Borštnik, Fr. Kavčič in Šimen Punčuh.

V odbor bili so z večino glasov voljeni gg.: Anton Funtek, Jakob Furlan, Fr. Govekar, Fran Kokalj, Anton Razinger, Andrej Praprotnik, Feliks Stegnar, Ivan Tomšič in Andrej Žumer.

Ker se je zaradi skušnje za slavnostni koncert že mudilo, sklene predsednika namestnik s trikratnimi „slava“-klici na presvetlega cesarja zborovanje.

Sedaj bi se bil imel vršiti „Národne Šole“ občni zbor, a ta izostane zaradi skušnje. Zbor pa pooblasti odbor, da deluje tudi v prihodnje kakor doslej.

Dnevne novice.

(Gosp. deželni predsednik) baron Winkler odpeljal se je včeraj na Dunaj.

(Imenovanja.) Imenovani so: G. Iv. Pogačnik, avskultant za Kranjsko, praktikanta pri deželnem sodišči v Gradci Henrik Detitscheg in V. Kočevkar, praktikant pri dež. sodišči v Ljubljani g. Štefan Kraut, praktikant pri deželnem sodišči v Celovci g. Holena, vsi avskultanti za Koroško. A. Modriajak, praktikant pri okr. sodišči v Mariboru, imenovan je avskultantom za Kranjsko „extra statum“.

(Slovansko pevsko društvo na Dunaji.) Zadnji občni zbor je sklenil, da bo društvo v proslavo cesarjeve 40letnice priredilo koncert dne 2. decembra. Izvoljen je bil dalje nov odbor, in sicer gg.: L. Bouchal, predsednik; R. Pukl, podpredsednik; A. Buchta, 1. pevovodja; K. Jahoda in J. Jiřík, njegova namestnika; dr. Fr. Bělař, denarničar; J. Spačil, tajnik; D. Brlić, njegov namestnik; A. Veith in T. Valasek, arhivarja; dr. J. Drozda in dr. J. Lenoč, odbornika. — Društvo je štele minólo leto 136 izvršujočih členov, in sicer 32 pevk in 104 pevcev, mej temi 64 Čehov, 26 Slovencev, 8 Hrvatov, 3 Srbe, 2 Poljaka, 1 Rusina. Dalje je imelo društvo 112 podpirajočih udov, 18 ustanovnikov in 12 častnih udov. V minólem letu je društvo nastopilo 28krat.

(Petje pri „Sokolovi“ piramidi.) Kakor vsako leto Vseh svetnikov dan, peli bodo tudi jutri popoldne ob 3. uri čitalnični pevci na pokopališči pri „Sokolovi“ piramidi.

(Pevsko društvo „Slavec“) pelo bode jutri, v praznik Vseh Svetnikov, na novem pokopališči pri velikem križi v spomin umrlim svojim članom in njega prijateljem naslednje žalostinke: „Oče naš“, „Človek glej spoznanje svoje“ in „Oj spavaj, ranjki“. — Gg. pevci vabijo se najuljudneje polnoštevilno vdeležiti se pevske vaje jutri točno ob 2. uri popoldne. Odbor.

(Slovensko gledališče.) Predstavljali bodo jutri zaloigro „Mlinar in njegova hči“.

(Duhovniške premembe v ljubljanski škofiji.) Čč. gg. Peter Warthol, župnik v Hinjah in Janez Ev. Vovk, župnik v Št. Jarneji, pojdeta v zasluženi pokoj. Č. g. Ivan Podboj, kurat v Št. Petru pri Slavini, prezentovan je od kneza Hugona Windischgraetz župnikom v Planini. Č. g. Franc Groznik, beneficijar v Št. Vidu pri Zatičini, imenovan je vikarjem v Zagorji na Notranjskem. Č. g. Ivan Kunauer, kapelan v Kočevji, postal je administrator v Polomu (Eben-thal).

(Razpisane) so do 20. novembra v ljubljanski škofiji fare: Hinje, Št. Jarnej, Boh. Bela, Zlato Polje in St. Ožbald.

(Vdovsko učiteljsko društvo) zborovalo bode v petek dne 2. t. m. popoldne ob 2. uri v hiši g. dr. Ahačiča na Starem trgu št. 13, I. nadstropje. Nato pa se bode konstituiralo „Slovensko učiteljsko društvo“ in volilo svoje predstojništvo. Ob tej priliki se bode razdelilo učiteljem dovoljenih 150 gl., učiteljskim vdovam in sirotam pa čisti dohodek od koncerta dne 25. t. m. Uljudno so povabljeni odborniki obeh društev.

(Krasna altarna preproga,) katero so pod pokroviteljstvom preblagorodne gospe baronice E. Winkler v spomin slavne štiridesetletnice našega presvetlega cesarja izvršile in podarile Marijanišču p. n. častite gospe in gospodičine ljubljanske, je sedaj z mnogimi družimi lepimi ročnimi deli in umetnimi obrazci izpostavljena na ogled pri voditeljici tega dela, gospodičini Ivani Föderl-ovi (v Lingarjevih ulicah). Velika ta preproga meri v dolgosti 6·7 m., v širokosti 3·0 m. ter nosi ob zgornjem robu nastopni uvezen napis:

„Aug. Imp. Austr. Francisci Josephi I. quadragesimum ab initio imperio annum honestandi causa DD. Collegio Mariano Matronae Virginesque Labacenses a. Dni. MDCCCLXXXVIII.“

Za predlogo je služil obrazec Tab. 4. iz zbirke J. Lessing-ove „Altorientalische Teppichmuster“; po-

snet je iz neapolitanske slike Domenika Ghirlandajo okoli l. 1480, predstavljajoč Mater božjo, njegova bordura pa iz drugega enakega pogrinjala v nemškem obrtniškem muzeju berlinskem. Delo, v prelepih milih in kaj harmonično sestavljenih barvah, vršilo se je h krati na 15 oddelkih; 25 gospej in gospic ga je z veliko spretnostjo izvršilo v teku pol leta. Ako povemo, da se je zanj potrebovalo do 40 kilogramov tunezijske debele volne, more si vsakdo veliki trud izdelovaltelje misliti. — Ogled te razstave, ki bo trajala do prihodnje nedelje, je res priporočila vreden; vstopnina — za dober namen določena — je le 10 kr.

(Utopljenega) so našli v ponedeljek zjutraj pri Trstu Jakoba Čenčurja, nadučitelja v Skednji. Kako se je ponesrečil, nihče ne vé. Truplo prepeljali so k sv. Justu, od koder je bil včeraj popoldne pogreb na pokopališče v Skednji. Ranjki je bil vzoren učitelj v vsakem oziru, zato so ga spoštovali tovariši in občani. Služboval je nad 30 let v Skednji. Pogreba so se vdeležili mnogi njegovi tovariši in velika množica škedenjskih župljanov. N. v m. p.!

(Plombovane vreče za premog.) Opozarjamo na današnji inserat tukajšnje tvrde T. Debevec, ki priporoča najboljši fohnsdorf-ski premog v plombovanih vrečah. Povdarjali smo že potrebo takih vreč na korist kupovalcev premoga, ker je plombovanje premogovih vreč najboljšo sredstvo, da kupovalci nimajo škode vsled slabe teže.

(Ljubljanski občinski svet) razpisal je ustanovo letnih 250 gold. za obrtno šolo v Gradci za določeno 2½ leta. Pravico imajo učenci, ki so z dobrim uspehom dovršili tukajšnjo obrtno pripravnico. Prednost imajo učenci v Ljubljano pristojni, četudi so samo slovenskega jezika zmožni. Prošnje naj se pošiljajo ali vodstvu obrtne šole ali mestnemu magistratu do 30. novembra t. l.

(V Slavini) dozdali so novo šolsko poslopje, za katero sta podarila veliko svoto znana dobrotnika g. Jurij Gorup na Reki in g. F. Kalister v Trstu.

Telegrami.

Dunaj, 31. oktobra. V državnem zboru je vlada predložila postavni načrt o znižanju pristojbin za posojilnice po Raiffeisenovem sistemu in pri konvertovanju posojil. Postavni načrt za pokritje izvanrednih vojaških kreditov je bil potrjen z veliko večino. Poslanec Türk je izjavil, da bo vsled prevelikih davkov in vladne politike proti nemški narodnosti glasoval proti predlogi. Ko so bile rešene peticije, interpeloval je poslanec Steinwender pravosodnjega ministra, zakaj se zahteva od uradnikov na Koroškem znanje slovenskega jezika. Naberger je interpeloval finančnega ministra, zakaj se je v Trstu izterjeval dokladni davek od žganja. Servatovski je odložil mandat. Prihodnja seja v torek.

Peterburg, 31. oktobra. Dokazano je, da je dvorni vlak skočil s tira vsled nenavadne železniške nesreče.

Peterburg, 31. oktobra. Kakor brzojavno poroča dvorni mojster iz Dolinskeje ob Karkov - Nikolajevi železnici, peljala se je včeraj skozi to postajo carska družina zdrava. Ko je včeraj skočil s tira carski vlak, bili so vozovi večinoma razrušeni, tudi jedilni voz, kjer je ravno zajutrkovala carska obitelj s spremstvom, je bil silno pohabljen. Carska obitelj je ostala kakor vsled čudeža zdrava, tudi ostale osebe v vozu so bile le lahko ranjene. V ostalih vozovih je bilo 19 mrtvih in 18 ranjenih oseb.

Rim, 31. oktobra. Po noči unel se je ogenj v pritlični dvorani Kvirinala. Zgorelo je vse staro pohištvo. Ogenj so omejili. Vzrok ni znan.

Atene, 31. oktobra. Sterneck je bil danes povabljen v kraljevo palačo k družinskemu obedu.

Washington, 31. oktobra. Zvezna vlada je naznanila angleškemu zastopniku Sackvileju, da bi bil njegov daljši obstanek na tem mestu na škodo razmeram mej državama.

Listnica opravištva:

G. A. L. v Z. Poslali ste 29. maja 5 gl., do konca leta ostane še 11 gl.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		trakomera v mm	toplomera po Celsiusu			
7. u. zjut.	742.6	1.0	brezv.	megla	0.00	
30. 2. u. pop.	740.0	16.6	sr. szap.	jasno		
9. u. zveč.	740.2	9.0	sl. szap.	"		
Srednja temperatura 8.7° C., za 0.9° pod normalno.						

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

31. oktobra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	82 gl. 25 kr.
Sreberna " 5% " 100 " " 16%	82 " 60 "
4% avstr. zlata renta, davka prosta	169 " 80 "
Papirna renta, davka prosta	97 " 80 "
Akcije avstr.-ogerske banke	871 " — "
Kreditne akcije	311 " 90 "
London	121 " 20 "
Srebro	— " — "
Francoski napoleond.	9 " 61 1/2 "
Cesarski cekini	5 " 77 "
Nemške marke	59 " 42 1/2 "

Janez Dogan,

mizarski mojster v Ljubljani
na Dunajski cesti št. 15, (Medijatova hiša)
priporoča svojo dobro vrejeno zalogo raznovrstne
hišne oprave,

politovane in likane: altarne podstavke po 5 gl. 50 kr., divane, garniture, modroce na peresih po 10 gl., žimnate modroce po 20 gl., vozičke za otroke, okvire za svete in posvetne podobe
po mogoče nizkej ceni.

Tudi prevzema vsa mizarska in stavbena dela.
Cenilnik s podobani zastonj in franko.

Katoliška Tiskarna

priporoča raznovrstne

vizitnice

po nizki ceni.

OTOMANE,

!!gl. 38 a.v.!!

(glej podobo), najbolj praktično, elegantno, moderno in priljubljeno tapecirano pohištveno orodje, preoblečeno z modernim in močnim blagom in popol-

no pozamenterijo, to je s čopi in dolgimi franžami iz blaga, izdeluje po — 38 gold. a. v. — zajamčeno dobro in solidno narejene

Anton Obreza,
tapecirar in dekoratér

v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 4.

Uzorec blaga resnim kupcem franko na razpolago. Vsa v mojo stroko spadajoča dela v mestu in na deželi izvršujem najceneje. — Modroce na peresih (Federmadratzen) 10 gl. in višje. — Preč. duhovščini priporočam kot špeciialiteto: altarne preproge.

Ceniki s podobani zastonj in franko na zahtevanje.

Priznано najboljši in primeroma najcenejši

fohnsdorfski

premog za domačo rabo

v zapečatenih vrečah ali prosto v kosih (cel voz)

in v kompl. vagonih

edino le proti naročbi s pošno dopisnico proti povračilu poštne.

Cenik s poskušnjo na zahtev.

T. DEBEVEC

Hilšar-Jeve ulice št. 3, (Reher-Jeva hiša.)

Sekane in cele drva na mero in vago. (1)

Kurivna moč: 142.39 kg. — 100 kg. fohnsdorfskega premoga.

Zapečateni vreče — edino sredstvo proti primankljajem.

Tuji.

25. oktobra.

Pri **Mattu:** Schuldes iz Brna. — Hostnik, Rausch, Stein, trgovci, z Dunaja. — Kaufman in Messmer, potovalec, z Dunaja. — Czechak, trgovec, iz Brna.

Pri **Stonu:** Schuller, Ullrich, Prokurator z Dunaja — Unterkreutzer, uradnik, iz Beljaka.

Zobolek, prašek in pasta za zobe

preč. oo. Benediktincev opatije Soule (Gironde).

Dom MAGUELONNE, prijor.

Najčeeje odlikovanje: dve zlati svetinji: Bruselj 1880, London 1884.

Iznajdeno leta 1373 po prijorji Pierre Boursaud.

Vsakdanja raba zoboleka oo. Benediktincev (po nekoliko kapljic na vodi) ozdravi in zabrani gnjilobo zob, jih obeli in utrjuje; okrepuje in popolno ozdravi čeljusti.

Zares močno ustrežemo našim p. n. čitateljem, opozoruj na to starodavno ter prekoristno iznajdbo — najboljši in edini lek proti zobobolu.

Tvrška **SEGUIN** Bourdeaux

(Francija)

Rue Croix de Seguey 106 & 108.

Ustanovljena leta 1807.

Dobiva se v vseh lekarnah in prodajalnicah dišav. (12)

Na tisoče odrezkov in koscev sukna

za (3)

jesensko in zimsko rabo pošilja le proti poštenu povzetju ali poprejšnji gotovini pobjijaje vsako konkurenco, in sicer:

3-10 metra sukna, debelega in močnega (za moško obleko)	gl. 4-80
3-10 metra sukna, debelega in močnega, pa boljšega	6-25
3-10 metra sukna, debelega močnega in finega	8-50
3-10 m. najfinejšega sukna	12-50
3-10 metra izborna finega sukna	16-50
2-10 metra zimskega sukna (za zimsko suknjo)	5-—
2-10 metra finega zimskega sukna	9-—
1-70 metra surovega sukna (za eno suknjo)	3-35
3-25 metra črnega sukna, čista volna (za popolno salonsko opravo)	7-75
3-25 metra črnega finega sukna, čista volna (za popolno salonsko opravo)	10-—

Sukno vsake vrste cenije ko drugod.

D. Wassertrilling, trgovec s suknom v Boskovcu pri Brnu. Uzorec zastonj in franko.

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnečev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za Franciškansko cerkvijo v g. J. Vilharja hiši št. 4.

priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njihju stroko spadajoče delo in na deželi kot znano resno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupee so oljnatе barve v ploščevinastih pušicah (Blechbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najfineje naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah.

Cenike na zahtevanje.

Prostovoljna dražba!

Dne 5. novembra t. l. prodajal se bode parceloma tudi pod nastavljenno ceno po sodnijskem potu v Količevem iz zapuščnine Jakoba Kočevarja mlin v Količevem št. 22 pri Kamniku, z izvrstno vodno silo, tudi v druge industrijelne namene pripraven, hiša in poslopja z „fundus instructus“ om vred, po klicani ceni 11.599 gl. 15 kr., dalje njive, travniki in gozdi. — Ara (vadium) 10% nastavljenne cene. — Tretjina kupnine plačati je v 14 dneh, ostalo v dveh mesecih. — Nadaljni pogoji poizvedó se pri okrajni sodnji na Brdu. Dne 7. novembra bode dražba premičnih rečij. (8)

Žrebanje danes ob 6. uri!

Srečke obrtne razstave, prirejene v proslavo cesarske svečanosti, samó 50 kr.

Glavni dobitek **25.000** gl.

Srečke dobivajo se v Ljubljani pri

J. C. MAYER-JU.